

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 112/2020-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. júla 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Milošom Kaščákom, Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 411/2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 411/2009 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Vranov nad Topľou p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 411/2009 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDACTED] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 1 500 € (slovom tisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Vranov nad Topľou p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Okresný súd Vranov nad Topľou je p o v i n n ý nahradiť [REDACTED] trovy konania v sume 375,24 € (slovom tristosedemdesiatpäť eur a dvadsaťštyri centov) na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. Miloša Kaščáka, Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažnostná argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 112/2020-8 z 26. februára 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Vranov nad Topľou (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Er 411/2009 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka je povinnou v exekučnom konaní, ktorého predmetom je vymáhanie pohľadávky v prospech oprávneného [REDACTED] [REDACTED], vo výške 1 713,33 € s príslušenstvom.

2.1 Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti uviedla, že v napadnutom konaní podala námietky proti vedenej exekúcii, o ktorých okresný súd rozhodol uznesením č. k. 8 Er 411/2009-33 z 28. marca 2016 tak, že námietkam povinnej vyhovel. Proti uzneseniu

okresného súdu č. k. 8 Er 411/2009-33 z 28. marca 2016 podal oprávnený 8. apríla 2016 odvolanie, o ktorom okresný súd dosiaľ nerozhodol.

2.2 Z príloh ústavnej sťažnosti ďalej ústavný súd zistil, že 11. marca 2016 doručila povinná okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie v zmysle § 57 ods. 1 písm. b) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), podľa ktorého súd exekúciu zastaví, ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným.

2.3 Sťažovateľka v napadnutom konaní podaním z 11. júna 2018 podala sťažnosť predsedníčke okresného súdu na prietahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“), ktorá sťažnosť vyhodnotila ako čiastočne dôvodnú. V odpovedi na sťažnosť č. k. Spr 1030/2018-3 z 21. augusta 2018 predsedníčka okresného súdu uviedla, že námietkam proti exekúcii predloženým 21. augusta 2014 okresný súd vyhovel uznesením č. k. 8 Er 411/2009-33 z 18. marca 2016 a že vec bude predložená na rozhodnutie o odvolaní oprávneného odvolaciemu súdu po vykonaní príslušných úkonov (zaslanie odvolania na vyjadrenie a na repliku). Zdržanie pri rozhodovaní o námietkach povinného proti exekúcii odôvodnila predsedníčka okresného súdu výrazným personálnym poddimenzovaním okresného súdu, keď ani pri vynaložení maximálneho úsilia zo strany vyšších súdnych úradníkov, prípadne sudcov nie je možné všetky veci rozhodovať v krátkych lehotách. Pritom uistila sťažovateľku, že po právoplatnom rozhodnutí o námietkach proti exekúcii bude bez zbytočného odkladu rozhodnuté o návrhu na zastavenie exekúcie.

2.4 Sťažovateľka zdôraznila tú skutočnosť, že od podania návrhu na zastavenie exekúcie prešli už takmer štyri roky. Podľa jej názoru okresný súd porušuje jej právo na prejednanie veci bez zbytočných prietahov, keďže prejednaniu veci a vydaniu rozhodnutia o zastavení exekúcie nebráni žiadna objektívna prekážka.

3. Na základe skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom

vysloví, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na okresnom súde vedenom pod sp. zn. 8 C 411/2009 porušené bolo a prikáže okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietahov. Súčasne sa sťažovateľka domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 1 500 € a náhrady trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

II.1 Vyjadrenie okresného súdu k obsahu ústavnej sťažnosti

4. Okresný súd vo svojom vyjadrení sp. zn. 1 SprO 192/2020, doručenom ústavnému súdu 7. apríla 2020, uviedol stručný prehľad procesných úkonov uskutočnených v napadnutom konaní, k obsahovej stránke alebo opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sa nevyjadril. Zo stanoviska okresného súdu vyplýva, že vydal 9. septembra 2009 poverenie č. 5713025090 na vymoženie sumy 1 713,33 € s príslušenstvom. V ostatnom uviedol obdobne ako v odpovedi na sťažnosť sťažovateľky č. k. Spr1030/2018-3 z 21. augusta 2018, že 21. augusta 2014 boli okresnému súdu predložené námietky proti exekúcii, o ktorých súd rozhodol uznesením č. k. 8 Er 411/2009-33 z 18. marca 2016 tak, že námietkam povinnej proti exekúcii vyhovel. Proti predmetnému uzneseniu podal oprávnený odvolanie. V čase, keď ešte nebolo o námietkach povinného proti exekúcii rozhodnuté, povinná podala návrh na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku.

4.1 Okresný súd poukázal na skutočnosť, že úlohou súdu je najprv rozhodnúť o námietkach proti exekúcii a následne o návrhu na zastavenie exekúcie. V spise je referát vyššieho súdneho úradníka z 12. júna 2018, ktorým dal pokyn na zaslanie kópie odvolania oprávneného na čl. 36 (odvolanie oprávneného proti rozhodnutiu o podaných námietkach proti exekúcii) právneho zástupcovi povinného, súdnemu exekútorovi – nástupcovi [REDAKOVANÉ] s výzvou, nech sa k odvolaniu vyjadria v lehote 10 dní od doručenia. Zároveň v referáte uviedol, že po doručení vyjadrení je potrebné doručiť tieto vyjadrenia oprávnenému, resp. jeho právneho zástupcovi a vyzvať oprávneného, aby sa k doručeným vyjadreniam vyjadril v lehote 10 dní od doručenia. V závere referátu je pokyn, že je

vyjadrenie potrebné doručiť všetkým ako v bode 1, aby sa k doručeným vyjadreniam vyjadrili v lehote 10 dní od doručenia. Taktiež bol daný pokyn po vykonaní všetkých úkonov predložiť spis vyššiemu súdnemu úradníkovi, ktorý vykonáva úkony pred predložením spisu Krajskému súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) na ďalší postup.

4.2 Dňa 19. júna 2018 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie povinného k odvolaniu oprávneného. Dňa 4. februára 2020 bolo zaslané vyjadrenie právneho zástupcu povinného k odvolaniu oprávneného na vyjadrenie právneho zástupcovi oprávneného. Zákonná sudkyňa 16. marca 2020 vyhotovila referát, v zmysle ktorého je potrebné predložiť spis odvolaciemu súdu. Uviedla, že proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka (čl. 33) podal oprávnený odvolanie, ktorému ako sudca nemieni vyhovieť, preto je nutné spis na rozhodnutie predložiť krajskému súdu.

4.3 Pre úplnosť okresný súd dodal, že povinnej nebola spôsobená škoda, keďže v exekúcii sa nepokračovalo kvôli tomu, že nebolo právoplatne rozhodnuté o námietkach exekúcie. K zdržaniu došlo v dôsledku dlhodobej personálnej poddimenzovanosti okresného súdu, čo sa týka stavu sudcov a vyšších súdnych úradníkov.

4.4 Okresný súd zároveň vyslovil súhlas s upustením od ústneho pojednania ústavnej sťažnosti (§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

II.2 Replika sťažovateľky

5. K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľka stanovisko nezaujala, hoci písomná výzva ústavného súdu z 15. apríla bola jej právneho zástupcovi advokátovi JUDr. Milošovi Kaščákovi doručená 20. apríla 2020. Ku konaniu ústneho pojednania sa sťažovateľka explicitne nevyjadrila napriek doložke v zmysle § 157 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 62 zákona o ústavnom súde.

6. Ústavný súd s konkludentným súhlasom sťažovateľky a súhlasom okresného súdu upustil v danej veci podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde od ústneho pojednania, pretože po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti a s vyjadrením okresného súdu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

9. Pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už označeného práva vychádza ústavný súd tiež zo svojej dnes už ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, II. ÚS 560/2016).

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila i v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie strany sporu v súdnom konaní a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre

sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

IV.

Vyhodnotenie postupu okresného súdu a závery ústavného súdu

11. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

12. Táto povinnosť v čase začatia napadnutého konania súdu vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) účinného do 30. júna 2016, ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietahov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

13. Aj keď ústavný súd pri formulovaní zásad pre určenie, či konanie prebieha v (ne)primeranej dobe, vychádza zo zložitosti veci, vlastného správania sťažovateľky či z konania a postupu všeobecného súdu v konkrétnom napadnutom konaní, vzhľadom na celkovú dĺžku konania (10 rokov) tieto kritériá nepovažoval v danej veci za významné podrobnejšie skúmať. V právnom štáte ani právne či skutkovo náročnejší spor nesmie trvať takúto dlhú dobu, v opačnom prípade je dôveryhodnosť justície poškodená zásadným spôsobom.

14. Ústavný súd sa pri rozhodovaní o ústavnej sťažnosti zameril na vyhodnotenie postupu okresného súdu v napadnutom konaní, ktorý bol poznačený opakovanými obdobiami bezdôvodnej nečinnosti.

14.1 Na základe návrhu oprávneného a poverenia okresného súdu č. 5713025090 z 9. októbra 2009 začal súdny exekútor exekúciu proti povinnej o vymoženie sumy 1 713,33€ s príslušenstvom (upovedomenie o začatí exekúcie sp. zn. Ex 1039/2009 bolo povinnej doručené 6. augusta 2014, pozn.). Súdny exekútor predložil okresnému súdu námietky povinnej proti exekúcii 21. augusta 2014, o ktorých okresný súd rozhodol uznesením č. k. 8 Er 411/2009-33 z 18. marca 2016 tak, že námietkam povinnej vyhovel. V tomto štádiu napadnutého konania možno konštatovať nečinnosť okresného súdu v trvaní 1 roka a 6 mesiacov. Okresný súd si totiž už pri prvotnom úkone nesplnil povinnosť, ktorá mu vyplývala z vtedy platného ustanovenia § 50 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého súd rozhodne o námietkach proti exekúcii najneskôr do 60 dní od ich doručenia.

14.2 Povinná podala 11. marca 2016 na okresnom súde návrh na zastavenie exekúcie, ktorý odôvodnila ustanovením § 57 ods. 1 písm. b) Exekučného poriadku, podľa ktorého súd exekúciu zastaví, ak rozhodnutie, ktoré je podkladom na vykonanie exekúcie, bolo po začatí exekúcie zrušené alebo sa stalo neúčinným.

14.3 Oprávnený v napadnutom konaní podal 8. apríla 2016 odvolanie proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 Er 411/2009-33 z 18. marca 2016.

14.4 Okresný súd ostal opakovane bezdôvodne nečinný po dobu viac ako 2 rokov až do podania sťažnosti povinnej na pried'ahy konaní predsedovi okresného súdu podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. (sťažnosť doručená okresnému súdu 11. mája 2018, pozn.), ktorú vyhodnotil ako dôvodnú.

14.5 Okresný súd následne pristúpil k doručovaniu odvolania oprávneného proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 Er 411/2009-33 z 18. marca 2016 na vyjadrenie vo veci konajúcejmu súdnemu exekútorovi a právnemu zástupcovi povinnej.

14.6 Ďalšiu nečinnosť okresného súdu v trvaní 1 roka a 7 mesiacov možno konštatovať v období od 19. júna 2018 (doručenie vyjadrenia k odvolaniu zo strany povinnej) do 4. februára 2020, keď okresný súd zaslal vyjadrenie právneho zástupcu povinnej k odvolaniu oprávneného na vyjadrenie právneho zástupcovi oprávneného.

14.7 Ústavný súd overením aktuálneho stavu napadnutého konania zistil, že okresný súd 2. apríla 2020 predložil na vec sa vťahujúci súdny spis krajskému súdu, ktorý rozhoduje o odvolaní oprávneného v exekučnom konaní. Z uvedeného je zrejmé, že v čase rozhodovania ústavného súdu o tejto ústavnej sťažnosti právna neistota sťažovateľky stále nebola odstránená.

15. Ústavný súd uzatvára, že postup okresného súdu pri realizovaní jednoduchých procesných úkonov, akým je doručovanie písomností účastníkom konania, v takých dlhých časových odstupoch, a to opakovane (k tomu pozri bod 14.5 a 14.6 odôvodnenia nálezu), nie je možné z ústavnoprávneho hľadiska žiadnym spôsobom ospravedlniť.

16. Obdobne neobstojí ani argumentácia okresného súdu vo vzťahu k dôvodom vzniku zbytočných prietáhov v napadnutom konaní, že „... k zdržaniu došlo v dôsledku dlhodobej personálnej poddimenzovanosti tunajšieho súdu pokiaľ sa týka stavu sudcov a vyšších súdnych úradníkov...“ (stanovisko okresného súdu sp. zn. 1 SprO 192/2020 zo 7.apríla 2020).

16.1 Ústavný súd už v podobných súvislostiach viackrát vyslovil (pozri napr. I. ÚS 23/0)], že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prietahy, a to len v tom prípade, ak sa na tento účel prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných prietáhov. I keď nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ťarchu účastníkov súdneho konania a mieru ochrany ich práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy oslabiť poukázaním na dlhodobo obmedzené personálne kapacity príslušných súdov (pozri napr. I. ÚS 119/03). Okrem uvedeného ústavný súd opakovane zdôraznil, že pri posudzovaní toho, či bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, posudzoval postup súdu, a nie to, či toto právo bolo porušené činnosťou (nečinnosťou) alebo postupom konkrétneho sudcu vybavujúceho danú vec (napr. I. ÚS 6/06).

17. Z vyjadrenia okresného súdu sp. zn. 1 SprO 192/2020, v ktorom o. i. uvádza, že „zákonná sudkyňa dňa 16.03.2020 vyhotovila referát v zmysle ktorého je potrebné predložiť spis odvolaciemu súdu. Uviedla, že proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka (čl. 33) podal oprávnený odvolanie, ktorému ako sudca nemieni vyhovieť, preto je nutné spis na rozhodnutie predložiť KS PO“, sa javí, že okresný súd postupuje v napadnutom konaní podľa pôvodnej právnej úpravy obsiahnutej v Občianskom súdnom poriadku platnej do 30. júna 2016, keď v § 374 ods. 4 druhej vete OSP odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakateľ, mohol v celom rozsahu vyhovieť sudca, ktorého rozhodnutie sa považovalo za rozhodnutie súdu prvého stupňa; ak sudca odvolaniu nevyhovel, predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

17.1 Ústavný súd pri komplexnom posúdení veci nemôže opomenúť tú skutočnosť, že v priebehu napadnutého konania (po podaní odvolania oprávneného proti uzneseniu č. k. 8 Er 411/2009-33 z 18. marca 2016 vydaného vyšším súdnym úradníkom) došlo k zásadným zmenám vyvolaných novou procesnou úpravou v podobe Civilného sporového poriadku, pritom podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti, pričom právne účinky právnych úkonov, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona zostávajú zachované (§ 470 ods. 2 prvá veta CSP). V uvedenom ustanovení je definovaný princíp tzv. okamžitej aplikability, a teda o odvolaní oprávneného (proti uzneseniu okresného súdu, ktorým vyhovel námietkam povinnej) podaného pred 1. júlom 2016 má rozhodnúť odvolací súd bez jeho posudzovania sudcom okresného súdu. Okresný súd by mal teda v ďalšom postupe rešpektovať zmeny právnej úpravy v podobe CSP, ako § 200 – § 203 Exekučného poriadku, ktorý s účinnosťou od 1. apríla 2017 (predtým § 9a účinný do 31. marca 2017) na exekučné konania priamo predpokladá aplikáciu ustanovení Civilného sporového poriadku v súlade so zásadou *lex specialis derogat legi generali*.

17.2 Ústavný súd uzatvára, že nečinnosťou okresného súdu došlo k neprimeraným priet'ahom v napadnutom konaní, čím bolo nesporne zasiahnuté do ústavou zaručeného práva s'ťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, takže podmienky zásahu ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, tak ako boli uvedené, sú tu splnené.

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

18. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

19. Prieťahy či nečinnosť súdu v konaní sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah súdu proti základným ústavne zaručeným právam (slobodám). Pritom taký zásah sám nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci súdu a ako taký sa vymyká obvyklému, prieskumnému či inému konaniu. Z tejto fakticity vyplýva, že porušenie práva na primerané súdne konanie nemožno dodatočne napraviť. Možno zabrániť, aby nedošlo k ďalším prieťahom (ústavným príkazom), ale už raz vzniknutý prieťah odstrániť nemožno, možno len poskytnúť za porušenie tohto práva primeranú finančnú náhradu podľa čl. 127 ods. 3 ústavy.

20. Ústavný súd formuloval príkaz konať (bod 2 výroku nálezu), pričom okresný súd je povinný postupovať striktne podľa čl. 17 CSP v spojitosti s § 202 Exekučného poriadku a rozhodnúť o návrhu povinnej na zastavenie exekúcie bez zbytočných prieťahov po vrátení veci súdom druhej inštancie, ktorý rozhoduje o odvolaní oprávneného proti uzneseniu okresného súdu č. k. 8 Er 411/2009-33 z 18. marca 2016.

21. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

22. Sťažovateľka sa domáhala priznania finančného zadosťučinenia v sume 1 500 €. Svoj návrh na priznanie finančného zadosťučinenia zdôvodnila tým, že „... *k porušovaniu jej práv dochádza od roku 2016 až k dnešnému dňu. Porušenie práva na prerokovanie veci*

bez zbytočných prieťahov sťažovateľka považuje za značnú ujmu na jej právach na súdnu a inú právnu ochranu garantovaných Ústavou Slovenskej republiky...“.

23. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy, pričom ústavný súd pri určení finančného zadosťučinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na okolnosti prípadu.

24. S prihliadnutím na celkovú dĺžku napadnutého konania považoval ústavný súd priznanie sťažovateľkou požadovaného finančného zadosťučinenia v sume 1 500 € za primerané (bod 3 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

25. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

26. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2019, ktorá bola 1 062 €.

27. Ústavný súd priznal náhradu za 2 úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti) v súlade s § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách

a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov právnomu zástupcovi sťažovateľky JUDr. Milošovi Kaščákovi. Náhrada za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2020 (2 x 177 €) spolu s režijným paušálom (2 x 10,62 €) predstavuje sumu trov konania celkom 375,24€.

28. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky advokáta JUDr. Miloša Kaščáka, Kalinčiakova 10, Vranov nad Topľou, v lehote uvedenej v bode 4 výroku tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

29. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júla 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu